

[C. J. F. Sven.]

Beløb kan tildeles trængende een Gang for alle. Men Udformningen med Kommunelaan finder jeg lidet heldig. Skal der være Alvor i Princippet, at det er et Laan, der skal tilbagebetales, saa maa Reglerne formuleres anderledes. Pantesikkerheden og Kautionen giver jeg intet for. Er det ikke karakteristisk, at der staaer foreskrevet, at den, der har faaet et Kommunelaan, maa ikke være Kautionist for mere end eet andet Kommunelaan? Er det ikke betegnende, at man overhovedet tænker sig Muligheden af, at den ene Kommunelaaner skal være Kautionist for den anden? Det bliver vistnok lidt af en Svikmølle, det bliver en Form for Rytterveksler, Rytterlaan. Til Gængæld maa Medlemmer af Kommunalbestyrelser ikke faa Kommunelaan, og heller ikke Tjenestemænd i Kommunens Administration, men jeg tror ikke, den Indskrænkning betyder saa forfærdelig meget. For større Kommuner vil det ligge saaledes, at ethvert Forsøg paa at inddrive Beløbene er ganske haabløst, og Kravene om Sikkerhed for Laanene kan endda fraviges.

Det er allerede tidligere under denne Forhandling omtalt, at der — formentlig ved et Ulykkestilfælde — har indsneget sig en lille Bestemmelse om disse Kommunelaan, gaende ud paa, at man for at faa Kommunelaan saa vidt muligt skal være Medlem af en Fagforening. Det havde været heldigst, om man havde sparet den Bestemmelse. Jeg maa sige, det er mig ganske ubegribeligt, at en klog Mand som den højtærede Socialminister har kunnet lade denne odieuse Bestemmelse smutte igennem. Jeg forudsætter, at den er smuttet igennem. Forslaget om Fagforeningsbogen kan kun virke udæskende overfor den store Befolkning. Dens Optagelse i Lovforslaget er en ualmindelig blunder og vil kun komme til at skade ikke alene Diskussionen om Socialreformen, men ogsaa Muligheden for dens Gennemførelse langt langt mere, end den højtærede Socialminister aabenbart har gjort sig Begreb om. De Udtalelser, der faldt i Gaar, var ogsaa Vidnesbyrd om den Trommeild, Forslaget vil medføre, og jeg vil i al Beskedenhed tillade mig at give den højtærede Minister det velmente Raad, at han i Sagens Interesse uden Sværds slag opgiver den Bestemmelse.

Kommunelaan kan eftergives, notabene kun, naar ganske særlige Forhold taler derfor — § 297. Men ser man videre i Bestemmelserne, falder man over § 299, hvor der staaer, at et ikke tilbagebetalt Laan gaar over til at betragtes som Kommunegæld,

hvis saadan senere hen bevilges Kommunelaanerne. Altsaa inden Laanet er tilbagebetalt, opnaar den paagældende en Kommunegæld, og saa svipper straks Kommunelaanet over under Kommunegælden. Og saa spørger man sig: Hvordan er det da med Muligheden for at faa eftergivet Kommunegælden og dermed ogsaa Kommunelaanet? Ja efter §§ 313 og 317 er en Kommunalbestyrelse under visse Betingelser dels berettiget, dels forpligtet til at eftergive Hjælpen, og medens et Kommunelaan kun under ganske særlige Forhold kan eftergives, vil man ved at faa nogen Kommunegæld i givet Fald have en *Ret* til Eftergivelse, herunder altsaa ogsaa det tidligere optagne Kommunelaan. Jeg spørger: Er det ikke en mærkelig Ordning: Kommunelaan kan man ikke faa eftergivet, Kommunegæld kan man faa eftergivet? Hvis man altsaa blot sørger for at faa lidt Kommunegæld, slipper man ind under de lettere Betingelser for at faa den eftergivet, men ved Kommunelaan gaar det ikke. Og hvorledes vil det gaa med Kravet overfor Kautionisten, hvis Laanet gaar over til at være Kommunegæld og denne Kommunegæld efter Modtagerens ensidige Begæring eftergives? Slipper saa ikke ogsaa Kravene mod Kautionisten væk efter almindelige juridiske Begreber?

I § 303 er der en Bestemmelse om, at Legater af forsørgelsesmæssig Karakter, der administreres af Kommunen, skal henlægges til den kommunale Laaneafdeling. Jeg maa sige, jeg anser den Bestemmelse for ganske ulovlig. Medmindre Meningen er den underforstaaede, at det kun skal være, for saa vidt Legatfundatsen tillader det. For hvis der ikke staaer noget i Legatfundatsen om, at Legatets Midler er under fri Raadighed, kan man virkelig ikke ved en Lovbestemmelse lade den gaa over i en bestemt Laanekasse. Men hvis det er Meningen, synes jeg, det burde have staaet i Loven.

Ser man dernæst paa den foreslaaede Nyskabning: Kommunegælden, har jeg først den Indvending, at Ordet Gæld forekommer mig uheldigt alene af sproglige Hensyn. En Gæld forudsættes at skulle tilbagebetales, men det kan man egentlig ikke sige er Tilfældet her. Efter § 313, Stk. 4 — der i øvrigt, jævnført med samme Paragrafs Stk. 3, er noget uklart — synes Kommunen efter 2 Aars Forløb fra Gældens Tilstaaelse forpligtet til at eftergive Gælden. Men bortset herfra støder det mig, naar man taler om, at Folk kan „erholde“ en Gæld, „oppebære“ en Gæld, at der kan „ydes“ en Gæld. Kan man over-